

INZET ONDERWIJSASSISTENTEN

Een verkenning vanuit PO Nijmegen e.o.,
ROC Nijmegen en HAN Academie Educatie

Fien Wijnen, Stichting Sint Josephscholen
Bert Breij, Stichting primair onderwijs Condor
Ine van Lith en Erna Jacobs, Groeisaam PO
Boukje Splint en Ineke Moonen, ROC Nijmegen
Marloes de Lange, HAN Academie Educatie

April 2024

Aanbevelingen naar aanleiding van verkenning inzet onderwijsassistenten

Uitgebreide samenvatting

Context en aanleiding

Het lukt de besturen in de regio Nijmegen en omgeving nog relatief goed om vacatures voor zowel leerkrachten als onderwijsassistenten in te vullen. Toch worden in de nabije toekomst tekorten in leerkrachten verwacht. Voor 2025 wordt een tekort van 40 fte per jaar voorzien. Met de inzet van onderwijsassistenten, leraarondersteuners en ander ondersteunend personeel zou de kwaliteit van onderwijs geborgd kunnen worden. Daarvoor is het wel noodzakelijk om het onderwijs anders te gaan organiseren.

In het bestuurlijk overleg is geconstateerd dat het primair onderwijs mogelijk geen aantrekkelijke werkgever is voor onderwijsassistenten. Naar aanleiding van deze constatering is er een projectgroep aan de slag gegaan met een kleinschalig kwantitatief en kwalitatief onderzoek. Daarbij hebben we ons gebaseerd op het onderzoek van het Arbeidsmarktplatform PO 'De inzet en loopbaanpaden van onderwijsassistenten en lerarenondersteuners' (Miltenburg, Zijtveld, Wisse & van den Berg, 2023).

Doel en vraagstelling

Het uiteindelijke doel van deze verkenning is als volgt geformuleerd:

Het geven van aanbevelingen aan het bestuurlijk overleg over de wijze waarop de schoolbesturen onderwijsassistenten een goede arbeidsplek op het juiste niveau met een passende waardering aanbieden in het primair onderwijs. Waarbij de opleiding van het ROC, binnen haar kaders, zo goed mogelijk aansluit bij de praktijk in de scholen.

In het bestuurlijk overleg is onderstaande vraag als hoofdvraag vastgesteld:

Hoe kunnen we onderwijsassistenten een loopbaanperspectief bieden? Op welke wijze kunnen we het loopbaanpad horizontaal en verticaal verlengen? Met een passende inzet naar de toekomst?

In de periode van september 2023 tot en met april 2024 heeft de projectgroep intensief en goed samengewerkt aan deze verkenning met als resultaat het voorliggende document. In dit document wordt allereerst de onderzoeksopzet beschreven en een korte samenvatting van de resultaten gegeven, inclusief de thema's waarop we aanbevelingen doen. Vervolgens wordt er antwoord gegeven op de verschillende deelvragen en de hoofdvraag, in de vorm van de aanbevelingen zelf. Tenslotte is als bijlage de projectopdracht bijgevoegd, evenals de uitgebreide onderzoeksresultaten.

Onderzoeksopzet

Om de hoofdvraag te beantwoorden zijn afzonderlijke deelvragen geformuleerd. Ter beantwoording van de eerste twee deelvragen is een vragenlijst uitgezet onder 19 PO-schoolbesturen in de regio Nijmegen en omgeving. Deze vragenlijst is door 7 schoolbesturen ingevuld, waarmee de respons uitkomt op 37%. Om deelvraag 3 te beantwoorden zijn 429 alumni aangeschreven uit de periode 2020, 2021 en 2022 van de opleiding Pedagogisch Werk, die bestaat uit drie uitstroomprofielen. Dit zijn de uitstroomprofielen Pedagogisch Medewerker (niveau 3), Onderwijsassistent (niveau 4) en Gespecialiseerd Pedagogisch Medewerker (niveau 4). De vragenlijst is ingevuld door 103 respondenten, waarmee de respons uitkomt op 24%.

Ter beantwoording van deelvraag 4 en 5 zijn in totaal 6 groepsinterviews (van 45-60 min) afgenomen met 4 schooldirecteuren, 6 leerkrachten, 4 onderwijsassistenten en 1 leraarondersteuner van 6 basisscholen in de regio Nijmegen en omgeving, behorend tot 2 verschillende schoolbesturen. De gesprekken zijn gevoerd op basis van interviewleidraden die vooraf door de projectgroep zijn opgesteld. Daarnaast is aanvullend gebruik gemaakt van gegevens die bij 1 schoolbestuur voorafgaand aan deze verkenning verzameld zijn via gesprekken met 8 schooldirecteuren over de inzet van onderwijsassistenten en leraarondersteuners. De beperkte aantallen respondenten maken

dat we voorzichtig zijn met het generaliseren van de resultaten naar alle scholen/schoolbesturen. Over het algemeen geven de gesprekken vanuit de verschillende invalshoeken (onderwijsassistenten/leraarondersteuners, schooldirecteuren, leerkrachten) een eenduidig beeld over de inzet en loopbaanbehoeften van onderwijsassistenten en leraarondersteuners. Daarnaast komt dit beeld grotendeels overeen met het onderzoek van Miltenburg et al. (2023), met uitzondering van de loopbaanbehoeften van onderwijsassistenten en leraarondersteuners. Uit het onderzoek van Miltenburg et al. (2023) blijken vooral horizontale loopbaanbehoeften te bestaan, waar in deze verkenning met name verticale loopbaanbehoeften richting leraarschap naar voren zijn gekomen.

Op basis van de overkoepelende inzichten uit de kwantitatieve en kwalitatieve gegevens worden deelvraag 6 en de hoofdvraag van deze verkenning beantwoord in de vorm van aanbevelingen.

Binnen het bestuurlijk overleg is afgesproken dat iedereen de kans krijgt om mee te doen aan het onderzoek en dat er op basis van de opgehaalde informatie aanbevelingen worden geformuleerd door de projectgroep. De afspraak is dat indien een bestuur geen data heeft aangeleverd zich wel committeert aan de opbrengsten van deze verkenning.

Resultaten

Uit deze verkenning blijkt dat 4,2% van het aantal fte's binnen de schoolbesturen bestaat uit onderwijsassistenten en 0,5% van het aantal fte's uit leraarondersteuners. Het gros van de onderwijsassistenten is ingeschaald in schaal 4 en de meeste leraarondersteuners zijn ingeschaald in schaal 7. De meeste schoolbesturen hebben onderwijsassistenten in dienst die variëren qua opleidingsniveau: van een afgeronde mbo-4 opleiding, nu studierend aan het hbo tot een afgeronde hbo-opleiding. Leraarondersteuners hebben meestal een afgeronde hbo-opleiding of zijn nog studierend aan het hbo.

Van de mbo-studenten van de opleiding Pedagogisch Werk volgt 33% het uitstroomprofiel onderwijsassistent. Van de studenten Pedagogisch Werk gaat 9% na het behalen van het diploma aan het werk als onderwijsassistent.

Onderwijsassistenten zijn over het algemeen tevreden over hun werkzaamheden. De samenwerking met de leerkrachten varieert van veel vrijheid voor eigen inbreng tot gedetailleerde voorbereiding met weinig ruimte voor eigen inbreng. Onderwijsassistenten geven aan dat wat zij geleerd hebben in hun opleiding goed aansluit bij wat ze doen in hun huidige werk. Het merendeel van de onderwijsassistenten heeft de ambitie om door te groeien binnen het educatieve domein en wil doorstuderen aan een hbo-opleiding

Schooldirecteuren zijn over het algemeen tevreden over de inzet van onderwijsassistenten en zien hen als (kwantitatieve en kwalitatieve) verrijking van het onderwijs. Zij voelen de urgentie om onderwijsassistenten structureel in te zetten, zeker met het oog op inclusief onderwijs. Tegelijkertijd ervaren zij een financiële beperking binnen de huidige financiering (los van de subsidies). Schooldirecteuren geven aan zicht te hebben op de professionaliseringswensen voor onderwijsassistenten en merken op dat er wisselende ambities bij onderwijsassistenten zijn.

Leerkrachten geven aan dat de samenwerking met de onderwijsassistenten nog relatief nieuw is en een ontwikkeling is van de afgelopen jaren. Desondanks zien zij hen reeds als onmisbaar voor het onderwijs. Soms zijn ze nog zoekende in wat ze van een onderwijsassistent mogen verwachten en wat ze kunnen. Ook moeten ze wennen aan het feit dat ze niet meer alles alleen of zelf moeten en kunnen doen.

Op basis van deze inzichten hebben wij aanbevelingen geformuleerd op de volgende terreinen. Deze aanbevelingen worden op pagina 6 in dit document verder toegelicht.

- I. *Samenwerken in het kader van samen opleiden tussen HAN, ROC en schoolbesturen*
- II. *Professionalisering van onderwijsassistenten en leraarondersteuners*
- III. *Structureel inzetten van onderwijsassistenten en leraarondersteuners*
- IV. *Volwaardige gesprekkencyclus met onderwijsassistenten en leraarondersteuners*
- V. *Uniforme afspraken m.b.t. inzet op vervanging*
- VI. *Combinatie functie pedagogisch medewerker kinderopvang en onderwijsassistent*
- VII. *Helderheid over kwalificaties*
- VIII. *Helderheid over functie inhoud*

Inzichten op basis van de kwantitatieve gegevens

1. Hoe is het arbeidsbestand van onderwijsassistenten en leraarondersteuners opgebouwd bij de betrokken besturen?

Hieronder zijn de belangrijkste conclusies op basis van de verzamelde data weergegeven. Bij een aantal berekeningen zijn de data van Punt Speciaal buiten beschouwing gelaten. Punt Speciaal is een stichting voor speciaal onderwijs, zij hebben veel meer onderwijsassistenten en leraarondersteuners in dienst om hun dagelijkse onderwijs vorm te geven dan in de schoolbesturen die regulier onderwijs bieden. Om te voorkomen dat er een vertekend beeld ontstaat, zijn deze data in een aantal gevallen niet meegenomen. Indien dit van toepassing is, dan is dit aangegeven achter de betreffende conclusie.

Onderwijsassistenten

Op basis van de verzamelde data kunnen we concluderen dat in fte's:

- Gemiddeld 9,9% van het totale personeelsbestand van de schoolbesturen uit onderwijsassistenten bestaat. Als we Punt Speciaal daarbij buiten beschouwing laten is dat 4,2%.
- Van de onderwijsassistenten is ongeveer 62% in vaste dienst (exclusief Punt Speciaal).
- Van de onderwijsassistenten is 66% ingeschaald in schaal 4, 11% in schaal 5 en 23% in schaal 6 (exclusief Punt Speciaal).
- De meeste schoolbesturen hebben onderwijsassistenten in dienst met uiteenlopende opleidingsniveaus, namelijk met een afgeronde mbo-4 opleiding; die nu studerend zijn aan het hbo; en onderwijsassistenten met een afgeronde hbo-opleiding.

Leraarondersteuners

Op basis van de verzamelde data kunnen we concluderen dat in fte's:

- Gemiddeld 1% van het totale personeelsbestand van de schoolbesturen uit leraarondersteuners bestaat. Als we Punt Speciaal daarbij buiten beschouwing laten is dat 0,5%.
- Van de leraarondersteuners is ongeveer 55% in vaste dienst (exclusief Punt Speciaal).
- Van de leraarondersteuners is 87% ingeschaald in schaal 7 en 13% in schaal 8 (exclusief Punt Speciaal; zij hanteert een andere salariering).
- De meeste schoolbesturen hebben leraarondersteuners in dienst met een afgeronde hbo-opleiding of die nu studerend zijn aan het hbo.

2. Hoe ontwikkelt de vraag naar onderwijsassistenten zich naar de toekomst toe?

De verwachte inzet van onderwijsassistenten in de komende jaren is bij de meeste schoolbesturen nog niet bekend. Over het algemeen is de verwachting dat de inzet gelijk blijft of iets zal toenemen. Ditzelfde geldt voor de verwachte inzet van leraarondersteuners.

3. Hoeveel studenten ROC hebben de afgelopen drie jaren de opleiding tot onderwijsassistent afgerond? En hoeveel van hen zijn daadwerkelijk aan het werk gegaan als onderwijsassistent? Welke studenten OA zijn door gaan studeren en voor welke opleiding hebben zij gekozen? Hoeveel studenten verwacht het ROC de komende jaren? Hoeveel daarvan halen hun diploma? En hoeveel gaan er naar verwachten aan de slag als onderwijsassistent?

Uit de vragenlijst onder alumni van het ROC kan het volgende worden afgeleid:

- Van de 103 respondenten heeft 33% de opleiding tot onderwijsassistent gevolgd.
- Van de studenten pedagogisch werk gaat daarmee ongeveer 9% als onderwijsassistent aan de slag; het is niet bekend of zij ook het uitstroomprofiel onderwijsassistent hebben gevolgd.
- De helft van de 103 respondenten is door gaan studeren. Zij hebben meestal voor een van de volgende opleidingen gekozen: Pedagogiek, Social Work, Pabo, Ad PEP, Verpleegkunde of

een Lerarenopleiding.

Toekomstgericht is het moeilijk om een inschatting te maken van het aantal studenten en de doorstroom naar de functie van onderwijsassistent. Vanwege een groot aantal onzekerheden is ervoor gekozen om dit deel van de vraag voor nu onbeantwoord te laten. Het ROC verwacht de komende jaren na een lichte daling van het aantal studenten een stabiel aantal na 2025. Daarbij gaat het ROC in augustus 2024 starten met de opleiding Sociaal werker. Dit kan tot gevolg hebben dat de aanwas van studenten Pedagogisch Werk afneemt.

Inzichten op basis van de kwalitatieve gegevens

4. Hoe tevreden zijn de huidige onderwijsassistenten over hun werkzaamheden, onder andere in relatie tot hun kwaliteiten? Wat missen zij in hun werk?

Huidige werkzaamheden

De huidige onderwijsassistenten werken vrijwel altijd op basis van een ondersteuningsrooster dat gemaakt wordt samen met de IB-er en leerkrachten, op basis van behoefte. Meestal zijn zij gekoppeld aan vaste kinderen, klassen of bouwen en gaan zij gedurende dag verschillende klassen langs. De onderwijsassistenten worden voornamelijk ingezet om kinderen met een achterstand op rekenen, lezen of taal te begeleiden. Zij wonen vaak de klassikale instructie van de leerkracht bij om te weten hoe iets aangeleerd wordt, zodat ze daar op door kunnen gaan. Met het oog op inclusiviteit gebeurt dit steeds vaker in de klas. Ook doen zij oefeningen met kinderen op het gebied van concentratie of plannen. Het komt voor, maar minder vaak, dat onderwijsassistenten de kinderen begeleiden die juist meer aankunnen of de middenmoot van de klas draaien, zodat de leerkracht extra ondersteuning kan bieden aan groepjes leerlingen. Onderwijsassistenten bieden verder ook vaak (emotionele) ondersteuning aan kinderen die overstuurd zijn of gedragsmatige problemen vertonen. Dit gebeurt 'spontaan', maar ook structureel aan kinderen met bijvoorbeeld een stoornis (zoals bijvoorbeeld TOS). Onderwijsassistenten bieden regelmatig ook praktische ondersteuning, bijvoorbeeld bij het verwerken van resultaten (cito's), door te surveilleren met buitenspelen of kleutergym klaar te zetten. Incidenteel vallen onderwijsassistenten ook kortdurend in bij (ziekte)verlof van de leerkracht. Dit gebeurt altijd in overleg en onder verantwoordelijkheid van een leerkracht.

Tevredenheid over huidige werkzaamheden

De onderwijsassistenten geven over het algemeen aan tevreden te zijn over hun huidige werk. Ze werken vaak met plezier op een fijne school en in een fijn team. De diversiteit in taken spreekt hen aan. Ze vinden het fijn om een vertrouwd persoon voor de kinderen te kunnen zijn, iemand op wie zij terug kunnen vallen. Het geeft hen veel voldoening om iets extra's te kunnen betekenen voor de kinderen die het hard nodig hebben en hen te zien groeien. De samenwerking met leerkrachten is divers: de ene leerkracht geeft een onderwijsassistent de vrijheid voor eigen inbreng, wat onderwijsassistenten prettig vinden waardoor zij veel leren, terwijl de andere leerkracht alles tot in detail voorbereidt. Onderwijsassistenten geven verder aan dat invalwerkzaamheden waarbij ze zelfstandig voor de klas staan in eerste instantie vaak spannend zijn, maar vooral motiverend werken en aansluiten bij hun ambities. Ook vinden ze het prettig dat dit vertrouwen in hen gesteld wordt. Daarentegen missen ze soms waardering hiervoor, met name in de vorm van een financiële beloning. Er is geen eenduidig beleid hoe scholen en schoolbesturen hiermee omgaan.

Aansluiting met vooropleiding

De vooropleiding van de ondervraagde onderwijsassistenten loopt uiteen. De meesten hebben hun opleiding (vaak in de richting van SPW) dusdanig lang geleden afgerond dat de opleiding na hun afstuderen sterk veranderd is. Zij geven aan vanuit hun opleiding diepgang in de kennis op didactisch en pedagogisch vlak te hebben gemist. Vrijwel alle onderwijsassistenten hebben het meeste geleerd

tijdens hun stages of op de werkvloer, door mee te kijken, feedback te vragen en gewoon ervaring op te doen en in het werk te groeien. Aan de huidige stagiaires vanuit het mbo merken de onderwijsassistenten die geïnterviewd zijn dat de opleiding tot onderwijsassistent op veel vlakken is verbeterd: op inhoudelijk gebied (vakken, kennis van didactiek en pedagogiek), maar ook in wat er van leerlingen verwacht wordt. Verder geven de onderwijsassistenten aan dat wat zij geleerd hebben in hun opleiding goed aansluit bij wat ze doen in hun huidige werk

Loopbaanambities

Ondanks de tevredenheid over hun huidige werkzaamheden, geven vrijwel alle onderwijsassistenten aan meer in hun mars te hebben en de ambitie te hebben om door te groeien binnen het educatieve domein. Binnen hun huidige functie lijken zij weinig uitdaging te ervaren, omdat het een ondersteunende rol blijft, zoals aangegeven wordt. Daarom ziet men zich niet voor langere tijd werken als onderwijsassistent, maar geldt deze functie meer als opstap. De meeste van de geïnterviewde onderwijsassistenten hebben dan ook de wens om een vervolgopleiding te doen, zoals de Ad PEP of de Pabo. Voor een enkele onderwijsassistent (met een pabo-diploma) is het juist een bewuste keus om niet als leerkracht te werken, zodat zij minder verantwoordelijkheden draagt en een betere werk/privé-balans heeft. De huidige functie biedt op de lange termijn echter niet voldoende uitdaging. Een aantal onderwijsassistenten geeft ook aan dat het voor de toekomst onzeker is hoeveel banen er voor onderwijsassistenten zullen zijn. Dat vormt ook een reden om zich nu vast te profileren d.m.v. vervolgopleidingen. Om hun loopbaanwensen te realiseren hebben onderwijsassistenten behoefte aan een stukje vertrouwen en waardering vanuit het schoolbestuur, aan meer professionaliseringsmogelijkheden, zoals loopbaancoaching, en aan tijd en financiële middelen om een vervolgopleiding te kunnen doen. Onderwijsassistenten vinden het prettig wanneer zij vanuit hun huidige werkplek een opleiding kunnen volgen, zodat hun werkplek een stageplek kan worden.

5. Hoe kijken de scholen naar de kwaliteiten en inzetbaarheid van onderwijsassistenten? Sluit de wijze waarop zij ingezet worden aan bij de kwalificatie van opleiden?

Perspectief van schooldirecteuren

Onderwijsassistenten vormen volgens de schooldirecteuren een wezenlijk onderdeel van het onderwijs en worden ook zo binnen het team gepositioneerd. Ze verrijken het onderwijs in kwantiteit en kwaliteit. Ze worden ingezet om de leerkracht te ondersteunen, zodat deze tijd heeft voor verlengde of verdiepende instructie, om zichzelf te ontwikkelen of pauze kan houden. Dit draagt aan bij aan het werkplezier van leerkrachten. Door onderwijsassistenten in te zetten proberen scholen zo veel mogelijk tegemoet te komen aan de verschillende niveaus binnen de school. Voor een leerkracht alleen is dit een behoorlijke opgave, met name wanneer het spreidingsgetal op een school groot is, er veel leerlingen met zorgtaken zijn of wanneer met leerpleinen gewerkt wordt. Samen zie en weet je meer en kun je met elkaar overleggen, waarmee je elkaar verder helpt. Er vindt dan ook continu overleg plaats over de leerlingen. Waar onderwijsassistenten nu meestal werken met de kinderen met complexe problematieken, speelt bij een schooldirecteur de vraag of zij niet juist beter ingezet kunnen worden op de middenmoot van leerlingen, zodat leerkrachten als professionals de leerlingen met complexe problematieken kunnen begeleiden.

Schooldirecteuren voelen de urgentie om onderwijsassistenten structureel in te zetten en geven aan zelfs afhankelijk te zijn van hun inzet. De mogelijkheden om onderwijsassistenten in te zetten ervaren zij daarentegen als beperkt. Schooldirecteuren zijn qua financiering afhankelijk van subsidies (en leerarrangementen van individuele leerlingen), wat het moeilijk maakt om hen een vaste aanstelling te geven en loopbaanperspectief te bieden. Qua formatie moeten keuzes gemaakt worden: onderwijsassistenten vast onderdeel maken van de formatie betekent dat er minder leerkrachten aangesteld kunnen worden en groepen groter worden. Scholen geven aan een flexibele schil nodig te hebben om inclusief onderwijs met elkaar te kunnen organiseren. Dit dilemma speelt

op alle scholen. Naar de toekomst toe worden mogelijkheden gezocht om de positie van onderwijsassistenten en leraarondersteuners te garanderen en hen ook baanzekerheid te kunnen bieden. Dit komt ook de samenwerking tussen onderwijsassistenten en leerkrachten ten goede.

Schooldirecteuren zijn over het algemeen tevreden over de kwaliteiten van hun onderwijsassistenten. Indien de ervaring met een nieuwe onderwijsassistent minder goed is, is dit meestal vrij snel duidelijk en wordt het contract niet verlengd. Schooldirecteuren waarderen de extra bagage van onderwijsassistenten die Pabo gedaan hebben en beseffen dat er op hun school ook veel van een onderwijsassistent gevraagd wordt. Ook zien zij onderwijsassistenten met ambities voor de Pabo vaak al boven hun niveau werken. Schooldirecteuren zijn ook op de hoogte van de loopbaanwensen van hun onderwijsassistenten en proberen mee te denken hoe ze hen hierin tegemoet kunnen komen. Tegelijkertijd zijn schooldirecteuren blij dat een deel van de onderwijsassistenten niet de ambitie heeft om leerkracht te worden en het werk van de onderwijsassistent graag (blijft) doen. Voor de toekomst zien zij bijvoorbeeld kansen in het (uitbreiden) van het combineren van functies als onderwijsassistent op school en pedagogisch medewerker in de kinderopvang (bso) binnen kindcentra, zoals ook al incidenteel gebeurt.

Schooldirecteuren hebben wisselende ervaringen met de aansluiting tussen de opleiding en het werk van de onderwijsassistent. Sommigen hebben ook te weinig ervaring met pas afgestudeerden om hier goed zicht op te hebben. Schooldirecteuren zijn meestal niet direct bekend met de inhoud van de opleiding tot onderwijsassistent of leraarondersteuner en zien geen directe noodzaak om hier zelf beter van op de hoogte te zijn. Sommigen zijn nog wel zoekende naar het juiste niveau dat ze kunnen vragen van een onderwijsassistent of leraarondersteuner. Vanuit de ervaring met LOL (Leren Op Locatie) vanuit het ROC, ziet men een diversiteit aan niveaus en zijn er soms zorgen of opleidingen voldoende eisen stellen aan wat de complexiteit van het onderwijs vraagt (het beeld heerst dat er in het onderwijs net een stapje meer gevraagd wordt qua vaardigheden van medewerkers dan in de kinderopvang). Een directe link maken in de opleiding met het werkveld (zoals bij LOL) is volgens de schooldirecteuren heel belangrijk. Tot slot wordt er benoemd dat het een probleem is dat de taakopvatting en -uitvoering van onderwijsassistenten en leraarondersteuners niet helder is in onderwijslandschap en wisselt tussen scholen. De vaardigheden die op een school gevraagd worden zijn daardoor overal anders en wisselen ook tussen de verschillende bouwen. Dat vraagt om breed inzetbare onderwijsassistenten en leraarondersteuners. Schooldirecteuren hebben er (nog) geen zicht op in hoeverre het in de opleidingen voldoende zichtbaar is wat basisvaardigheden zijn die een onderwijsassistent of leraarondersteuner minimaal moet beheersen zijn en welke vaardigheden in een schoolsetting anders kunnen zijn.

Perspectief van leerkrachten

Hoewel leerkrachten nog relatief kort met onderwijsassistenten werken, geven zij allemaal aan dat zij van grote toegevoegde waarde zijn voor het onderwijs: vooral om te kunnen differentiëren in de klas en inclusief onderwijs mogelijk te maken, zodat kinderen zo optimaal mogelijk onderwijs genieten. Leerkrachten zien hen als onmisbaar voor het onderwijs, zeker gezien het toekomstbeeld, en zouden het liefst in elke klas elke dag (een ochtend) een onderwijsassistent hebben. Leerkrachten benoemen wel dat hun school op dit vlak mogelijk niet representatief is voor andere scholen, bijvoorbeeld vanwege het hoge spreidingsgetal op hun school of vanwege de focus op inclusief onderwijs. Met name bij kleutergroepen lijkt de inzet van onderwijsassistenten structureel noodzakelijk, omdat deze leerlingen nog meer zorg nodig hebben. Leerkrachten geven ook aan dat je als school en stichting vooraf moet nadenken en besluiten welke keuze je qua formatie maakt en daar geld voor vrij moet maken.

Leerkrachten ervaren de kwaliteit van onderwijsassistenten als heel divers en daardoor verschilt ook de samenwerking tussen de onderwijsassistent en de leerkracht. De een werkt heel zelfstandig in groepjes en bedenkt zelf plannen, en werkt daarmee bijna op het niveau van een leerkracht, terwijl

een ander geen vervolgopdracht kan bedenken, geen groep kan aansturen of orde kan houden in kleine groepjes en je als leerkracht continu moet aansturen. Dit laatste zorgt voor extra belasting en werkdruk voor leerkrachten. Goede onderwijsassistenten nemen zelf initiatief (bijvoorbeeld ook om niet verplichte vergaderingen bij te wonen), zijn communicatief vaardig en overleggen onderling met elkaar. Ook zijn zij in staat om een groep kinderen onder controle te houden. Anderzijds wordt onderwijsassistenten ook de ruimte geboden om zelf initiatief te nemen. Ook is het belangrijk voor onderwijsassistenten dat ze een warm welkom krijgen en echt onderdeel zijn van het team om goed te kunnen functioneren. Het verschil in kwaliteit maakt dat een onderwijsassistent anders ingezet wordt. Binnen de opleiding is hier nog wel winst te behalen, maar het hangt ook af van de persoon zelf of hij/zij goed met kinderen kan omgaan. Leerkrachten geven ook aan dat het voor hen niet helder is wat ze van een onderwijsassistent kunnen verwachten, waar dit bij pabo stagiaires veel duidelijker is. De leerkrachten hebben inhoudelijk weinig zicht op de aansluiting met de opleiding tot onderwijsassistent. Veel van hun onderwijsassistenten hebben deze vooropleiding ook niet gedaan. Wel hebben zij ervaring met de LOL-studenten van het ROC. De ervaring met de eerstejaars studenten is nog niet goed. Zij hebben over het algemeen nog geen goede professionele beroepshouding. Ervaringen met de tweedejaars LOL-studenten zijn beter, omdat zij wat steviger en meer gemotiveerd zijn.

Voor leerkrachten is het samenwerken met onderwijsassistenten omschakelen en het vraagt om gewenning om niet meer alles alleen te doen. Dit is een proces dat tijd nodig heeft en beter gaat naarmate je merkt dat het goed gaat en je ervaart welk positief effect het heeft op de leerlingen en leerkrachten zelf. Het hangt wel van de persoon af hoe makkelijk je werk uit handen geeft en ook of je het gesprek durft aan te gaan als een samenwerking minder goed verloopt. Daarnaast zouden onderwijsassistenten beter getraind kunnen worden om voor zichzelf op te komen, zodat ze ook daadwerkelijk ingezet kunnen worden voor het werk waarvoor ze worden opgeleid. Een verplichte, brede stage in het onderwijs zou volgens de leerkrachten ook een meerwaarde hebben, zodat studenten er achter kunnen komen of ze affiniteit hebben met het onderwijs en met welke doelgroep. Door ervaringen over de positieve ervaringen met onderwijsassistenten te delen, zouden scholen die het nog moeilijk vinden om onderwijsassistenten in te zetten, wellicht overtuigd kunnen worden van de meerwaarde.

Overkoepelende inzichten en aanbevelingen

6. Welke stappen zijn er nodig voor een betere aansluiting tussen opleiding en wat er gevraagd wordt in de praktijk?

Aanbeveling 1: Samen opleiden

We adviseren om de samenwerking tussen HAN, ROC, en de schoolbesturen door te ontwikkelen.

Bijvoorbeeld door:

- Beter loopbaanpaden te creëren, door bijvoorbeeld de pilot te volgen en uit te breiden waarbij afstuderende onderwijsassistenten die de keuzemodule 'doorstroom Pabo' succesvol afronden, meteen kunnen doorstromen naar de Pabo of de Ad PEP. Op die manier sluiten we aan bij de ambities van de onderwijsassistenten.
- Het versterken van de samenwerking tussen leerkracht en onderwijsassistenten door tijdens de opleidingen Pabo en onderwijsassistent gezamenlijke opdrachten uit te voeren.
- Het creëren van een beter beroepsbeeld voor stagiaires en een beter beeld voor scholen van de meerwaarde van onderwijsassistenten, bijvoorbeeld door Leren op Locatie (LOL) uit te breiden. Op die manier versterken we de onderlinge samenwerking, krijgen we meer inzicht in de werkzaamheden die onderwijsassistenten kunnen uitvoeren én vergroten we de kans op instroom in het onderwijs. Versterking van de betrokkenheid van onderwijsinstellingen bij (activiteiten vanuit) het ROC, zoals de beroepenmarkt, werkveldavond en brancheoverleg.

Aanbeveling II: Professionalisering van onderwijsassistenten en leraarondersteuners

- Het opzetten van lerende netwerken binnen de schoolbesturen voor deze doelgroep waarbij ze samen leren op basis van praktijk, intervisie en onderwerpen die ze zelf aandragen.
- Onderwijsassistenten en leraarondersteuners actief betrekken bij gezamenlijk professionalisering en met hen spreken over hun professionaliseringsbehoefte, net zoals dat bij leerkrachten gebeurt.

7. Hoe kunnen we onderwijsassistenten een loopbaanperspectief bieden? Op welke wijze kunnen we het loopbaan pad horizontaal en verticaal verlengen? Met een passende inzet naar de toekomst?

Aanbeveling III: Structureel inzetten van onderwijsassistenten en leraarondersteuners

We adviseren om de mogelijkheid te onderzoeken om onderwijsassistenten en leraarondersteuners meer vast onderdeel uit te laten maken van de formatie en hun inzet minder afhankelijk te maken van tijdelijke subsidies, zeker met oog op inclusief onderwijs. Tevens biedt dit afgestudeerde onderwijsassistenten en leraarondersteuners meer perspectief op het vinden van een baan en zittende onderwijsassistenten en leraarondersteuners meer baanzekerheid.

Aanbeveling IV: Volwaardige gesprekkencyclus met onderwijsassistenten en leraarondersteuners

We bevelen aan om een volwaardige gesprekkencyclus te voeren met onderwijsassistenten en leraarondersteuners waarbij periodiek onder andere wordt stil gestaan bij ambitie, professionalisering en tevredenheid. Tevens adviseren we een gesprek bij de start van het schooljaar tussen (eventueel) directeur, leerkracht, onderwijsassistent over hoe ze gaan samenwerken, wat wederzijdse verwachtingen zijn en hoe ze samen kunnen werken in de klas.

Aanbeveling V: Uniforme afspraken m.b.t. inzet op vervanging

We bevelen aan om eenduidige afspraken te maken over de beloning van onderwijsassistenten en leraarondersteuners als zij incidenteel een dag de leerkracht vervangen.

Aanbeveling VI: Combinatie functie pedagogisch medewerker kinderopvang en onderwijsassistent

Om de baan aantrekkelijker te maken én om meer baanzekerheid te kunnen bieden is het aan te bevelen om te onderzoeken of het mogelijk is om een combinatiefunctie te maken waarbij medewerkers tijdens lestijd ondersteunen op school als onderwijsassistent en na schooltijd werkzaam zijn bij de buitenschoolse opvang.

Aanbeveling VII: Helderheid over kwalificaties

Om onduidelijkheid weg te nemen over wat er van onderwijsassistenten/leraarondersteuners verwacht mag worden na het behalen van de opleiding bij het ROC, bevelen we aan dat het ROC een korte schriftelijke beschrijving aan de scholen geeft van de kwalificaties na afronding van de opleiding waaruit blijkt wat er verwacht mag worden van een afgestudeerde onderwijsassistent

Helderheid over functie inhoud

Het blijkt dat het niet altijd helder is voor leerkrachten en directeuren wat je van een onderwijsassistent of leraarondersteuner mag verwachten én wat het verschil is tussen beide functies, evenals het verschil tussen de verschillende voorbeeldfuncties in de cao PO voor onderwijsassistent en leraarondersteuner. We raden de schoolbesturen aan om dit onderscheid duidelijker te communiceren en om een bewuste keuze te maken wat in te zetten binnen het bestuur dan wel de school. Bij de aanstelling van een onderwijsassistent of leraarondersteuner bevelen we aan om een duidelijk profiel van de functie vast te stellen en te delen, zodat helder is wat de taken en verantwoordelijkheden van de onderwijsassistent of leraarondersteuner zijn, wat er van hen

verwacht mag worden en wat zij zelf kunnen verwachten. Ook bieden scholen niet altijd verschillende functieniveaus onderwijsassistenten en leraarondersteuners aan, waardoor zij niet kunnen groeien in hun functie. Hier is ruimte voor het creëren van meer verticale loopbaanmogelijkheden, wat het beroep mogelijk aantrekkelijker maakt.

Bijlage I - Opdrachtbeschrijving verkenning inzet onderwijsassistenten

Context en inleiding

In het basisonderwijs worden in toenemende mate onderwijsassistenten ingezet. Het lukt de besturen in de regio Nijmegen en omgeving nog relatief goed om vacatures in te vullen. Toekomstgericht verwachten we een grotere vraag naar onderwijsassistenten, leraarondersteuners en ander ondersteunend personeel, met name vanwege het toenemend lerarentekort en de daarmee gepaard gaande noodzaak om het onderwijs anders te gaan organiseren.

In het bestuurlijk overleg is geconstateerd dat het primair onderwijs mogelijk geen aantrekkelijke werkgever is voor onderwijsassistenten.

Opdrachtomschrijving

De projectgroep heeft onderstaand de onderzoeksvragen beschreven, inclusief een planning.

Projectgroep en opdrachtgever

De projectgroep bestaat uit:

- Bert Breij, Condor
- Ine van Lith en Erna Jacobs, Groeisaam
- Boukje Splint, ROC
- Ineke Moonen, ROC
- Marloes de Lange, HAN
- Fien Wijnen, Stichting Sint Josephscholen

André de Jong, bestuurder van Condor, fungeert namens het bestuurlijk overleg als opdrachtgever en is daarmee eerste aanspreekpunt voor de projectgroep.

Doel

Het geven van aanbevelingen aan het bestuurlijk overleg over de wijze waarop de schoolbesturen onderwijsassistenten een goede arbeidsplek op het juiste niveau met een passende waardering aanbieden in het primair onderwijs. Waarbij de opleiding van het ROC, binnen haar kaders, zo goed mogelijk aansluit bij de praktijk in de scholen.

Onderzoeksvragen

Naar aanleiding van het doel zijn onderstaande onderzoeksvragen door de projectgroep opgesteld. Deze vragen zullen worden beantwoord in het onderzoek:

1. Hoe is het arbeidsbestand van onderwijsassistenten en leraarondersteuners opgebouwd bij de betrokken besturen?
  - Per bestuur wordt in kaart gebracht hoeveel onderwijsassistenten zij in dienst hebben, voor welke werktijdfactor, op basis van welke functiebeschrijving en inschaling zij zijn benoemd en welke opleiding zij hebben afgerond
2. Hoe ontwikkelt de vraag naar onderwijsassistenten zich naar de toekomst toe?
  - Per bestuur wordt in kaart gebracht hoeveel fte aan formatieruimte zij de komende vijf jaren verwachten te hebben én in welke functiebeschrijving
3. Hoeveel studenten ROC hebben de afgelopen drie jaren de opleiding tot onderwijsassistent afgerond? En hoeveel van hen zijn daadwerkelijk aan het werk gegaan als onderwijsassistent? Welke studenten OA zijn door gaan studeren en voor welke opleiding hebben zij gekozen? Hoeveel studenten verwacht het ROC de komende jaren? Hoeveel daarvan halen hun diploma? En hoeveel gaan er naar verwachten aan de slag als onderwijsassistent?
4. Hoe tevreden zijn de huidige onderwijsassistenten over hun werkzaamheden, onder andere in relatie tot hun kwaliteiten? Wat missen zij in hun werk?
5. Hoe kijken de scholen naar de kwaliteiten en inzetbaarheid van onderwijsassistenten? Sluit de wijze waarop zij ingezet worden aan bij de kwalificatie van opleiden?

6. Welke stappen zijn er nodig voor een betere aansluiting tussen opleiding en wat er gevraagd wordt in de praktijk?
7. Hoe kunnen we onderwijsassistenten een loopbaanperspectief bieden? Op welke wijze kunnen we het loopbaan pad horizontaal en verticaal verlengen? Met een passende inzet naar de toekomst?

Onderzoeksofzet

De onderzoeksvragen zullen worden beantwoord op basis van kwantitatief en kwalitatief onderzoek worden onderzocht.

Analyse van de gegevens

De hoofdvragen zullen op basis van het onderzoek geanalyseerd worden door de werkgroep en er zal een korte rapportage van de gegevens worden gepresenteerd inclusief een aantal aanbevelingen voor de toekomst.

Plan van aanpak en tijdsplan

In onderstaande overzicht is het plan van aanpak in de tijd weggezet.

Wat	Wanneer	Wie
Onderzoek	Oktober/november	Projectgroep en deelnemende besturen, ROC
Analyse gegevens	December	Projectgroep
Schrijven rapportage	Januari	Projectgroep
Bespreken rapportage met opdrachtgever	Maart	Projectgroep – opdrachtgever
Bespreken rapportage in bestuurlijk overleg	April	Opdrachtgever

Tijdsinvestering

Voor iedere deelnemer in de projectgroep varieert de tijdsinvestering dit varieert van 20 tot 80 uur. In onderling overleg en in afstemming met de projectleiders RAP zijn hier afspraken over gemaakt.

Bijlage II - Onderzoeksdata en -resultaten

Data en analyse vragenlijst schoolbesturen

▪ Respondenten

Zeven schoolbesturen (7) hebben de vragenlijst ingevuld, dit is een respons van ongeveer 25%.

- SPO Condor
- Stichting Lijn 83
- Punt Speciaal Onderwijs groep
- Stichting Groeisaam PO
- Stichting Sint Josephscholen
- Samenwerkingsstichting Kans en Kleur
- Conexus

▪ Onderwijsassistenten

Aanstelling in omvang.

Onderwijsassistenten	Aantal en naar fte				fte van totale personeelsbestand	Formatie	
	Aantal	Totaal Fte	Vast	Tijdelijk		Structureel	Project
SPO Condor	4	2,2	1,2	1,0	2,2%	1,5	0,7
Lijn 83	16	10,5	8	2,5	5,0%	10,5	
Punt Speciaal Onderwijs groep	250	137,4	107	30,4	35,0%	137,4	
Groeisaam PO	44	27,8	15,8	12,0	4,5%	27,8	
Sint Josephscholen	19	10,6	5,2	5,4	4,0%	6,6	4
Kans en Kleur	23	12,0	9,7	2,3	4,7%	9,7	2,3
Conexus	58	38,0	22,8	15,2	6,7%	22,8	17,7

In totaal zijn er bij deze besturen 414 onderwijsassistenten aangesteld waarvan 71% in vaste dienst en 29 in tijdelijke dienst. Als Punt Speciaal Onderwijs hier buiten beschouwing wordt gelaten dan zijn er 164 onderwijsassistenten waarvan 62% in vaste dienst en 38% in tijdelijke dienst.

In de structurele formatie is 90% aangesteld tegenover 10% op projectmatige formatie, waarbij Punt Speciaal Onderwijs is meegenomen. Zonder deze stichting is de verhouding 76% structureel en 24% op projectbasis.

Inclusief Punt Speciaal is gemiddeld 9,9% van het personeelsbestand onderwijsassistent

Als we Punt Speciaal buiten beschouwing laten is dit 4,2%

Inzet de komende jaren:

De verwachte inzet naar de komende jaren geeft een wisselend beeld. Over het algemeen is er sprake van gelijkblijvende inzet. Een bestuur ziet de komende jaren nog groei en het wordt ook overgelaten aan de bevoegdheid van de directeuren.

Inschaling:

Inschaling	Functiebouwhuis			Inschaling		
	4	5	6	4	5	6
SPO Condor	X	X	X	0,7	0,5	1
Lijn 83	X	X		8,9	1,6	
Punt Speciaal Onderwijs groep		X	X		30,5	107
Groeisaam PO	X	X	X	15,5	7,8	4,5
Sint Josephscholen	X			10,6		
Kans en Kleur	X	X		11	1,0	
Conexus	X		X	20,2		17,8

Niet alle functies van onderwijsassistent zijn opgenomen in het functiebouwhuis bij de besturen.

De inschaling geschiedt voor 28% in de schaal 4, 17% in schaal 5 en voor 55% in schaal 6. Hierbij opgemerkt dat daarbij is opgenomen de aanstellingen bij Punt Speciaal Onderwijs.

Als geen rekening wordt gehouden met Punt Speciaal Onderwijs komen de verhoudingen anders te liggen nl. 66% in schaal 4, 11% in schaal 5 en 23% in schaal 6.

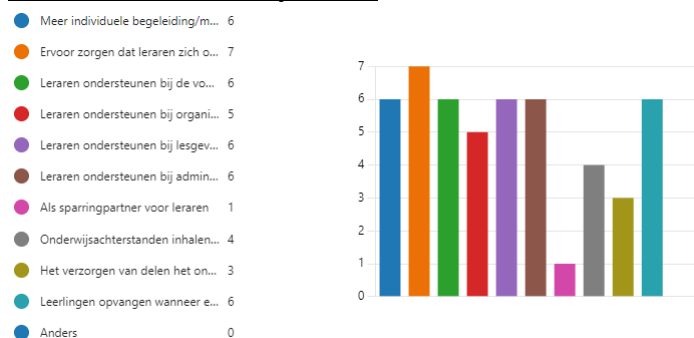
Opleidingen:

Alle 7 schoolbesturen hebben onderwijsassistenten met een afgeronde mbo-4 opleiding in dienst. Bijna alle schoolbesturen (6) hebben onderwijsassistenten in dienst die nu studeren aan het hbo. Ook heeft een groot deel van de schoolbesturen (5) onderwijsassistenten in dienst die een hbo opleiding hebben afgerond.

Er volgen in totaal 32 onderwijsassistenten (8%) een vervolgopleiding waarvan 15 bij Punt Speciaal Onderwijs. De opleiding die gevolgd worden:

HBO – PABO - PDM – Ad Pep – Fast Switch HAN – PWPO – leerkrachtondersteuner.

Taken en verantwoordelijkheden:

De taken spitsen zich met name toe op de ondersteuning van de leerkrachten individuele begeleiding van leerlingen en lesgevend taken, zodat de leerkracht zich kan focussen op de kerntaken.

De onderwijsassistent wordt nauwelijks gezien als sparringpartner en niet veel ingezet in het verzorgen van delen van het onderwijs. Duidelijk is te zien dat de vervanging op de scholen door leerkrachten sterk verminderd is en daar nu dus de onderwijsassistenten voor worden ingezet.

Op andere taken dan hierboven genoemd worden de onderwijsassistenten niet ingezet.

Leraarondersteuners

Aanstelling in omvang.

Leraarondersteuners	Aantal en naar fte				fte van totale personeelsbestand	Formatie	
	Aantal	Totaal Fte	Vast	Tijdelijk		Structureel	Project
SPO Condor	4	1,8		1,8	1,7%	1,8	
Lijn 83	2	1,2	1,2		1,0%	1,2	
Punt Speciaal Onderwijs groep	22	14,0	14		3,5%	14,0	
Groeisaam PO							
Sint Josephscholen	2	1,3	1,3		0,5%	1,3	
Kans en Kleur	8	5,3	2,8	2,5	2,1%	5,3	
Conexus							

In totaal zijn er bij deze besturen 38 leraarondersteuners aangesteld waarvan 82% in vaste dienst en 18% in tijdelijke dienst. Als Punt Speciaal Onderwijs hier buiten beschouwing wordt gelaten dan zijn er 164 leraarondersteuners waarvan 55% in vaste dienst en 45% in tijdelijke dienst.

In de structurele formatie is 100% aangesteld.

Inclusief Punt Speciaal is gemiddeld 1% van het personeelsbestand leraarondersteuner

Als we Punt Speciaal buiten beschouwing laten is dit 0,5%.

Inzet de komende jaren:

Over het algemeen is de verwachting dat inzet licht zal toenemen zal toenemen.

Inschaling:

Inschaling	Functie- bouwhuis		Inschaling	
	7	8	7	8
SPO Condor	X	X	1,8	
Lijn 83	X		1,2	
Punt Speciaal Onderwijs groep				
Groeisaam PO				
Sint Josephscholen	X		1,3	
Kans en Kleur	X	X	4,1	1,2
Conexus		x		

Niet alle functies van leraarondersteuner zijn opgenomen in het functiebouwhuis bij de besturen. *(of verkeerd begrepen en allen de functies aangegeven die worden toegepast)*

De inschaling geschiedt voor 87% in de schaal 7 en in schaal 8 voor 13%. Punt Speciaal Onderwijs hanteert een andere salariering.

Opleidingen:

Twee schoolbesturen hebben leraarondersteuners met een afgeronde mbo-4 opleiding in dienst. Twee schoolbesturen hebben leraarondersteuners in dienst die nu studeren aan het hbo. Vier schoolbesturen hebben leraarondersteuners in dienst met een afgeronde hbo opleiding.

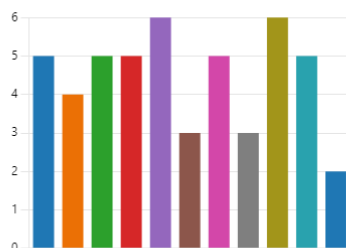
Er volgen in totaal 3 leraarondersteuners (8%) een vervolgopleiding waarvan 2 bij Punt Speciaal Onderwijs.

De opleiding die gevolgd worden:

HBO – PABO - PDM – Ad Pep.

Taken en verantwoordelijkheden:

- Meer individuele begeleiding/m... 5
- Ervoor zorgen dat leraren zich o... 4
- Leraren ondersteunen bij de vo... 5
- Leraren ondersteunen bij organi... 5
- Leraren ondersteunen bij lesgev... 6
- Leraren ondersteunen bij admin... 3
- Als sparringpartner voor leraren 5
- Onderwijsachterstanden inhalen... 3
- Het verzorgen van delen het on... 6
- Leerlingen opvangen wanneer e... 5
- Anders 2

De taken spitsen zich met name toe op de ondersteuning bij het lesgeven en het verzorgen van delen van het onderwijs. Zij nemen meer de kerntaken van de leerkrachten over en fungeren ook als sparringpartner. Ook worden zij ingezet in vervangingswerkzaamheden. Op andere taken dan hierboven genoemd worden de leraarondersteuners niet ingezet.

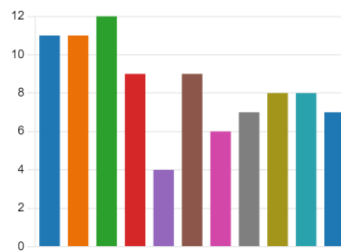
Data en analyse vragenlijst ROC

- 103 respondenten is de helft gaan doorstuderen. Van de 103 hebben er 34 als vooropleiding onderwijsassistent gedaan.
- Van de 103 afgestudeerden zijn er 9 die als onderwijsassistent aan de slag zijn gegaan, dit is 9%.
- Van diegene die doorstuderen worden de volgende opleidingen het meest genoemd:
  - Pedagogiek
  - Social Work
  - Pabo
  - Ad pep
  - Verpleegkunde
  - Lerarenopleiding
- De onderstaande taken worden uitgevoerd door de respondenten die werkzaam zijn in het onderwijs

4. Welke taken voer je uit als je in het onderwijs aan de slag bent? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

[Meer details](#)

Individuele begeleiding en maat...	11
Leraren ondersteunen bij lesgev...	11
Leerlingen opvangen wanneer e...	12
Leraren ondersteunen bij organi...	9
Leraren ondersteunen bij het vo...	4
Het verzorgen van delen van he...	9
Leraren ondersteunen bij admin...	6
Ervoor zorgen dat leraren zich o...	7
Onderwijsachterstanden inhalen	8
Sparringpartner voor leraren	8
Materialen klaarzetten en ruimt...	7

- De respondenten die niet binnen het onderwijs aan het werk zijn werken:
  - Als pedagogisch medewerker
  - In de jeugdzorg/ gehandicaptenzorg
- Het aantal dat aan het werk is in het onderwijs is (heel) tevreden over de taken. Kritische opmerkingen die worden gemaakt zijn:
  - Soms ingezet worden als schoonmaakster
  - Weinig werk in te vinden
  - Weinig vaste contracten
  - Lange dagen
- De meeste respondenten zijn tevreden over de inschaling
- De inschaling bij de respondenten is als volgt:

9. Als je als onderwijsassistent werkt in welke salaris schaal ben je ingedeeld?

[Meer details](#)

schaal 4	1
schaal 5	7
schaal 6	8
schaal 7	0
anders	3

- Gewenste bijscholing:
  - EHBO
  - AD pep
  - Voldoende scholing vanuit werk
  - Pabo
  - VVE
  - Werken met baby's

Bijlage III - Voorbeeldfunctiebeschrijvingen cao PO

Via onderstaande link zijn alle voorbeeldfunctiebeschrijvingen cao PO te benaderen. Voor dit onderzoek zijn de functies onderwijsassistent A, onderwijsassistent B en onderwijsassistent C van belang. Daarnaast is ook de functie van leraarondersteuner A en B mogelijk van belang

Link:

[Toolbox Functiebeschrijvingen primair onderwijs | PO-Raad \(poraad.nl\)](#)

Bijlage IV - Kwalificatiedossier onderwijsassistent

Hierbij [link van het kwalificatiedossier van de opleiding Pedagogisch werk](#).